Blázen pro Krista

Původ materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
38

Téma

Opustit pýchu, vychloubání či povyšování a přidržet se pokorného Ježíše

Cíl

- Ukázat předškolním dětem pomocí příběhu, že je má Bůh rád takové, jaké jsou. Není třeba se chlubit.
- S dětmi najít možnosti, jak se přestat nad druhé povyšovat a následovat Ježíše.
- S nejstaršími dětmi pomocí písně uvažovat nad tím, čím se lidé chlubí, co je ve skutečnosti v životě podstatné a trvalé a co to znamená být „blázen pro Krista“.

Pro učitele

Biblický text: 1 Kor 1

Výkladové poznámky

Celá **církev** je v době sepsání dopisu do Korintu velmi nová, svěží, ale zároveň nezralá. Vzniká živelně, proto nebyla jednotná. To rozhodující se stalo v Ježíši Kristu, na tom se shodnou všichni, ale jak to uchopit, jak o tom mluvit, jaký z toho vyvodit životní styl — to se teprve rodilo. Formálně byla ještě neorganizovaná.

Město Korint bylo pestrobarevné přístavní město, kvetl tu obchod, střetávaly se tu různé kultury i bujely různé nemravnosti, což ovlivňuje i problémy sboru.

Sbor v Korintu bylo mladé a rostoucí společenství s mnoha dary (viz úvodní Pavlovo díkuvzdání v 1–9), které ale bylo zároveň nezralé a dětinské. Dopis do Korintu je katalogem problémů, které je třeba řešit (nedokázali se shodnout v pohledu na manželský a rodinný život, uspořádání bohoslužeb, ženu ve shromáždění, nadpřirozené pojetí darů Ducha svatého, teologii vzkříšení; rozdělovalo je postavení sociální — bohatství, moudrost atd.), přesto je Pavel vidí jako ty, které povolal do sboru Bůh.

Rozpory v korintském sboru se ve vybraném textu projevují jako **dělení podle příslušnosti** k jednotlivým vůdcům. Pavel zde neřeší, co je rozdělovalo, na čem se neshodli, ani nehledá kompromisní stanovisko, ale znovu je obrací k Ježíši Kristu a volá k jednotě (1 Kor 1,10). Proto o jednotlivých skupinách moc nevíme. Je možné, že každý vůdce něčím imponoval — Pavel byl zakladatel sboru, Apollo skvělý řečník, Petr držel kontinuitu s jeruzalémským sborem. Ti, kdo se hlásí ke Kristu, se možná považují za skutečně zasvěcené, za ty, kdo vše dělají nejlíp, a stávají se tak největšími elitáři. Protože se v textu mluví o křtu (a Pavel si libuje, že skoro nikoho v Korintě nepokřtil), je pravděpodobné, že křest byl v Korintě chápán jako iniciační rituál, který vytváří trvalé pouto mezi křtitelem a křtěncem (srovnatelné s guru či mistry ve východních náboženstvích).

Pro Pavla není problém, že se v církvi vyskytuje rozmanitost, že se lidé neshodnou, že jsou ve sboru různí duchovní vůdcové (viz 1 Kor 3,5–7…já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst…). **Plná jednota smýšlení** podle Pavla není uniformita, ale hledání jednoty v rozmanitosti. Jednota bratrská to o mnoho století později vyjádřila zásadou „V podstatných věcech má být jednota, v nepodstatných či případných svoboda, a ve všem láska.“

Problémem je pýcha, nejednota a povyšování se nad druhé skupiny a povýšení duchovního vůdce nad obsah zvěstovaného evangelia Ježíše Krista.

Cesta z toho ven podle Pavla je následovat skutečné evangelium, totiž **Kristův kříž**. Kdo následuje Ježíše Krista v nesení kříže, zříká se nároku na to, že bude obdivován a ctěn, ať už pro svou moudrost, schopnost či dokonalost. Jde o Ježíše Krista, nikoliv o duchovní vůdce — Pavel i sám sebe ironizuje, vybírá si slabost a prosté hlásání evangelia (viz v 17 „ne moudrostí slov“).

Moudrost byla vyhledávanou ctností. Ve světle této lidské moudrosti se ovšem Ježíšův kříž a vzkříšení jeví jako bláznovství a odporuje lidským očekáváním. Pavel zde však říká: z hlediska Boží moudrosti je všechno jinak — slabý Kristus nesoucí kříž, zvěstován nedokonalými lidmi — to je Boží moc a Boží moudrost (v 21+24). Právě tak se Bůh zjevuje. Boží moudrost převyšující tu lidskou se nám dává jako dar v Ježíši. Viz dále 2. kapitola 1 Kor.

Proti pýše (duchovní i jiné) je důležité si uvědomit, že máme prázdné ruce, „jsme žebráci“ (jak řekl na smrtelné posteli Martin Luther), nemáme se před Bohem čím vykázat. Jako lidé jsme „zakřivení do sebe“, dokážeme být pyšní i na vlastní pokoru. Pavel vyzdvihuje neurozené, chudé a nemoudré — ne proto, že by byli Bohu nějak podstatně a přirozeně blíž, ale protože mají blíž k tomu si uvědomit, že prostě jako lidé nemáme co nabídnout, už přišli na to, že si sami nestačí.

Naše **záchrana** spočívá v tom, že jsme Bohem z tohoto zakřivení vytaženi, do prázdných rukou dostáváme milost jako dar. Naše hloupost, nespravedlnost a nesvatost je vyměněna za Ježíšovu spravedlnost, moudrost a posvěcení (1 Kor 1,30). Místo dokazování, soupeření a poměřování jsme ujištěni, že navzdory své vlastní nepřijatelnosti jsme přijati.

Naší **odpovědí** na tento dar je pak vděk za to, že v lidské slabosti se ukazuje Boží síla (2 Kor 12,9 kral. Dosti máš na mé milosti, neboť moc má v nemoci dokonává se.) Jsme zváni k životu vděku, k tomu, abychom překonali nezralou dětinskost a místo toho žili ve víře, naději a lásce (srov. 1 Kor 13).

Úskalí

Kapitola neobsahuje příběh ve vlastním slova smyslu. Přesto lze situaci rekonstruovat. V převyprávění pro předškoláky jsem ji schválně situovala do určitého bezčasí — mohla se stát kdysi v Korintě, ale také minulou neděli u nás. Děti situaci vychloubání dobře znají — nejde mi o to je pranýřovat za to, že to někdy dělají, ale ukázat, že jsou lepší cesty. Je důležité říct, že se vychloubají i dospělí, sami od sebe z toho nevyrosteme. Potřebujeme Boží pomoc.

Odkazy

Ortkemper, Franz-Jozef: *První list Korinťanům.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999.

Odkazy na starší přípravky, pracovní materiály a další najdete pod textem úlohy.

Pro děti

Předškoláci

Víte, co je to vychloubat se? Jak se může někdo vychloubat? Čím se může chlubit? Chlubíte se někdy taky? Jak to říkáte? Říkáte taky „Heč!“? Zahrajeme si teď hrozné chlubily, každý může zkusit, jak to zní, když se chlubí! *(Zkoušet to jako hru je dobré proto, aby si to zkusil každý a zároveň se nikdo nesoudil, že to někdy dělá.)* A líbí se vám to, je to dobré, se chlubit?

A co myslíte, dá se chlubit i v kostele nebo v nedělní škole? No představte si, dá!

Představte si, do jedné nedělní školy jedné neděle přišly děti a hned u dveří se začaly chlubit.

Začal s tím jeden, jmenoval se třeba Filip: „My jsme bohatí! Máme dům a druhý dům a chatu! Heč!“ Ostatní děti si to nenechaly líbit a hned se začali taky chlubit a překřikovat se.

„Moje máma má vlastní obchod!“ vykřikla Marie.

„Můj táta je hrozně chytrej a já taky, protože umím číst!“ vymyslel Petr.

„A já, já mám doma tři Bible!“ přidala se Lucie a dost přeháněla.

Její mladší sestra Livie se nedala zahanbit: „A já mám svůj vlastní zpěvník, heč! To ty nemáš!“

„No a co, můj táta je farář, ten má všechny zpěvníky!“ trumfoval Theodor.

Ty děti úplně zapomněly, proč přišly do nedělní školy, jak se pořád chlubily a předháněly.

Jenže to nebylo to nejhorší. Představte si, jejich rodiče místo toho, aby jim řekli: „To se přece nedělá, takhle se chlubit, zapomněli jste, proč jste přišli do kostela?!“, začali takhle spolu mluvit i mezi dospělými. Neříkali sice „Heč!“, ale jinak to bylo dost podobné. Předháněli se v tom, kdo je bohatší, chytřejší, kdo má slavné příbuzné nebo pracuje v nějaké hodně dobré práci.

Dokonce začali říkat: „Já věřím nejlíp v Pána Ježíše, vy ostatní jste ty příběhy pochopili špatně!“

Ostatní se hádali: „Jak špatně?! Vždyť nám je vyložil pan farář, to vy jste to překroutili!“

A jiní zas říkali: „No, oba jste vedle, protože jen my pomáháme lidem v nemocnici, a to vy neděláte!“

A dělali by to pořád dál, kdyby se neozval jeden starý pán. Možná se jmenoval Pavel.

„Stop, zastavte! Přestaňte se chlubit! Vy dospělí jste jak malé děti, taky se pořád překřikujete a vychloubáte!“

Dospělí se zastyděli a děti začaly dávat pozor.

Pavel pokračoval: „Zapomněli jste, proč jste přišli do kostela?! Přeci vyprávět si o Pánu Ježíši. A jaký byl Pán Ježíš? Bohatý? Ne. Chlubil se svou chytrostí? Ne. Byl to vždycky vítěz? Ne, protože umřel na kříži. Přišel se snad Ježíš mezi lidi předvádět? Ne! Přišel nám říct, že nás má Bůh rád, ať jsme chytří nebo hloupí, bohatí nebo chudí, ať jsme mocní nebo jsme nic nedokázali.“

Rodiče i děti tam stáli se sklopenými hlavami, bylo jim líto, jak byli pyšní a neustále se chlubili.

Pavel pokračoval: „Opravdu se nemáme čím chlubit. Ale Ježíš nás má rád. Moc. A můžeme být jako on. Nepovyšovat se nad ostatní, ale mít je rádi, pomáhat jim, věřit Bohu a modlit se.“

„Má pravdu,“ pokyvovali lidé v kostele hlavami.

„Promiň, že jsem se tak hloupě chlubil.“

„Ty mi promiň, že jsem byl tak pyšný,“ omlouvali se jeden druhému.

Pak se společně modlili, aby se omluvili i Pánu Bohu a prosili ho o odpuštění. Pan farář jim pak přečetl z Bible, že Bůh jim odpustil. Zazpívali písničku a slavili všichni spolu, bez hádek a povyšování, večeři Páně a děkovali při ní za všechno, co mají, i za to, že je Ježíš má rád a že se mají navzájem rádi. A tak přece tu neděli nepřišli do kostela zbytečně.

Můžete pokračovat otázkami:

- Proč jdeme do kostela?
- Pamatujete si ještě, čím jste se na začátku chlubili? Mohli bychom za to poděkovat Bohu? (Nechlubit se, ale děkovat Bohu, být vděčný.)

Mladší školní děti

Připomeňte dětem: Apoštol Pavel cestoval po celé Římské říši, aby všude vyprávěl o Ježíši. Do měst, kde založil sbory, často psal dopisy. Někdy proto, že potřeboval lidem připomenout to, co jim vyprávěl osobně. Často ale také dostal ze sboru dopisy s různými otázkami, se kterými si lidé nevěděli rady. Potřebovali poradit. Také ze sboru v Korintu mu došly zprávy. Ta zpráva zněla asi nějak takhle (*rozdejte dětem papír/y, pracovat mohou ve skupinkách i jednotlivě*):

Milý Pavle,

v našem sboru není moc dobrá nálada.

Lidé se často hádají a vůbec nejsou jednotní.

Vychloubají se, jeden říká: Já se hlásím k apoštolu Pavlovi, to je náš zakladatel.

Další zas: Já se hlásím ke kazateli Apollovi, nikdo neumí tak dobře mluvit o Ježíši.

A ještě jiní: Já se hlásím k apoštolu Petrovi, ten znal Ježíše z vlastní zkušenosti. A poslední skupina říká: Vy ničemu nerozumíte, my se hlásíme k samotnému Ježíši Kristu.

Máme pocit, že to není v pořádku. Každá skupina si myslí, že je lepší než ty ostatní. Poraď nám prosím, co máme dělat!

Srdečně tě zdraví všichni z rodiny paní Chloé

Co byste korintskému sboru poradili vy, kdybyste byli na Pavlově místě? Napište jim dopis, nemusí být dlouhý.

Přečtěte dopisy. Můžete shrnout, nebo doplnit: Pavel připomněl lidem v Korintu, že Ježíš Kristus je jen jeden. Připomněl jim, že se nemají vlastně čím vychloubat. Že mezi nimi ve sboru není ani moc moudrých, ani urozených, ani moc úspěšných, ale že si je Bůh přesto vybral — aby následovali Ježíše Krista, který se nijak nevychloubal ani nepovyšoval, ale dokonce se nechal ukřižovat, když neodporoval zlu zlem. Nezáleží na tom, ke komu se hlásí jako ke svému učiteli, ale na tom, jestli následují Ježíše. Pavel jim řekl: Nebuďte jako blázni, kteří se navzájem urážejí a chlubí se cizími jmény. Buďte všichni blázni, nadšenci pro Ježíše!

Děti vymyslí jistě dobré varianty, jak se takové skupiny ve sboru mohou dohodnout. Dokáží připomenout, co je ve sboru skutečně podstatné. Můžete se dále ptát: Co z toho, co jste napsali, se hodí i pro naše společenství, nebo pro vás osobně, třeba ve škole? Připadali jste si někdy jako blázni, když jste se chovali podle Ježíšova příkladu?

Pomůcky: Papíry s textem dopisu pro Pavla, psací potřeby.

Starší školní děti

Použijte pro dnešní výklad a rozhovor píseň *Proč se svět marností, bohatstvím honosí* (EZ 689).

Hudebně nadaní mohou zahrát nebo přezpívat dětem melodii. Řekněte jim, že se tu píseň budeme učit, ale taky si budeme o ní povídat, protože to je přebásněný text části jednoho dopisu apoštola Pavla. Ptejte se na pochopení méně obvyklých slov. Pokud neumíte zpívat, použijte jen text.

Zazpívejte první řádek první sloky „Proč se svět marností, bohatstvím honosí?“ — Ptejte se dětí, jestli dokážou na tu otázku odpovědět (proč se lidé ve světě chlubí bohatstvím). Čím se ještě chlubí? Ptejte se, jestli bohatství (případně další věci) vydrží navždycky? Písnička na to má odpověď — všechno pomíjí, bohatství, ale také moc, vláda, moudrost nevydrží — to všechno mizí jako suchá tráva a loňský sníh. Přezpívejte první dvě sloky.

Zazpívejte první řádek třetí sloky: „Člověče můj milý, čeho se přidržíš?“ — Ptejte se dětí, jestli dokážou na tu otázku odpovědět (co je v životě důležité, co je pevný základ, co se nerozplyne, co zůstává?). Ve třetí sloce se takto autor ptá a navrhuje dvě možnosti. Podívejte se jaké. Která podle vás zůstane?

Čtvrtá sloka nabízí odpověď apoštola Pavla, zazpívejte. Ptejte se: Setkali jste se někdy s tím, že jste byli za blázna, když jste jednali podle svého křesťanského přesvědčení?

Pomůcky: Rozmnožený text nebo zpěvníky, případně počítač s textem v prezentaci, abyste ho mohli odkrývat postupně.

Přesah

Lze se také soustředit na Pavlovo ujištění ve verších 26–31. Zvláště děti v pubertálním věku (ale i dříve) mohou pochybovat o své hodnotě, o své chytrosti, schopnostech, mohou být v opovržení pro svůj nižší sociální status (nemají ty správné věci, které by z nich dělaly oblíbené členy party nebo společenství), mohou si mocně uvědomovat své chyby a selhání. Je pak možné mluvit s nimi o tom, že Bůh si vybírá i slabé, i ty, kdo nejsou nijak výjimeční, dokonce potřebuje i ty, kdo dělají chyby a selhávají a jsou různě nepřijatelní — ty všechny přijímá, ujímá se jich a dává jim svou moudrost a své dary.

Liturgie

Písně

Proč se svět marností, bohatstvím honosí (EZ 689); *Prosba* (SV 44); *Chvála* (SV 86); *Jak vzácnou přízeň* (SV 109); *Bdí při nás* (SV 126); *Kdybych znal množství jazyků* (SV 153); *Tvoje, Pane Kriste, dobrota* (SV 346); *Ty víš* (SV 348)

Biblický text k zapamatování

My kážeme Krista ukřižovaného. Pro jedny je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolané je Kristus Boží moc a Boží moudrost. (1Kor 1,23–24, upraveno)

Rituál

Na konci setkání můžete společně zapsat do plakátu slovo nebo větu, která vystihuje poselství dnešního setkání s epištolami.

Na začátku nebo na konci setkání můžete recitovat verš z 1 Kor 13,13: A tak zůstává víra, naděje, láska — ale největší z té trojice je láska.

Okénko do bohoslužeb

Bratři a sestry, to jistě znáte, že Pán Ježíš řekl dospělým, že mají být jako děti, že?! Ale jsou vždycky děti dobrý příklad? Děti, co myslíte, kdy si z vás dospělí rozhodně nemají brát příklad? Dnes si děti v nedělní škole budou vyprávět o dopisu apoštola Pavla do Korintu. Pavel se v tom dopise popisuje, jak se chovali členové sboru v Korintě — připomínali malé, hádavé a chlubivé děti — a to určitě dobré nebylo. Co se s tím dá dělat, o tom budou děti v nedělní škole přemýšlet.

Modlitba

Pane Ježíši, dej, ať tě vždycky následujeme a děláme věci podle tvého příkladu — bez hádání a chlubení. A když si kvůli tomu budeme někdy připadat před ostatními jako blázni, ukaž nám, že ty jsi na naší straně. Amen.

Kam dále

Výzva ke svornosti. Biblický text: 1 Korintským 1,10-17. Hostem Petra Vaďury je...

O moudrosti Boží a lidské. Biblický text: Korintským 1,10-31. Hostem Petra Vaďu...

Jak vypadá církev. Biblický text: 1. Korinstkým 1, 26-31. Host pořadu: Pavel Ho...

Odkaz na píseň

Proč se svět marností, bohatstvím honosí

Prosba (Dej mi, Pane, víru) (SV44)

Chvála (SV86)

Jak vzácnou přízeň dáváš nám

Bdí při nás (SV126)

Kdybych znal množství jazyků

Tvoje, Pane Kriste, dobrota (SV346)

Ty víš (SV348)

Cílová skupina

Předškolní

Mladší školní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami IV (s apoštoly, s Janem a celou církví)

Biblický odkaz (kat)

1 Korintským 1